

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Exercițiul și criteriul calității

Primim semne ale sfârșitului de an, semne ale încheierii unei întregi etape de fapt și privind în orizontul unui nou cincinal țara angajată în laborioasă operă a desăvârșirii construcției sale multilaterale. O imagine de ansamblu care se completează clipă de clipă cu noi suporturi și noi detalii, ca în aceste zile cînd, în limbajul economic, cel mai exact, tot mai multe județe ale țării au raportat deja împlinirea obiectivelor actualului cincinal. Este o deschidere în timp totuși această realitate în fizionomia și concretizarea careia stau înșiși pilonii viitorului. Și stă însăși ideea de om și umanitate, în expresia sa cea mai generoasă, tipică pentru o societate care și-a făcut din program dezvoltării sale un program al vieții, al muncii și al creației, în consens cu propriile sale cerințe și posibilități.

De ordinul miliardelor, cifrele care atestă îndeplinirea cincinalului în județele respective conțin desigur și termenii unei investiții de inteligență fără precedent. Germele unei noi calități — aceea care constituie deviza în următoarea etapă — sînt cuprinși lapidari în toate aceste hîfăituri și formeză totuși puncte de reper la confluența dintre cele două cincinale, astfel încît, pentru tot ceea ce miine vom întreprinde avem un viitor orizont de sprijin în ziua de azi. Economia românească și-a cîștigat astfel în multe privințe un bun răgaz pentru autodepășire, fapt care, se va repercuta pozitiv, fără îndoială, asupra nivelului de trai material și spiritual.

Calitatea despre care vorbim și care, în esența ei, a fost definită în chip programatic la cel de al XII-lea Congres al partidului, va trebui să-și aibă desigur și o profundă motivație în

cultură, în creație. Acest an a fost anul unor mari aniversări și al unor mari evenimente culturale — centenarul Argezei și centenarul Sadoveanu — dar și răstimpul în care patrimoniul nostru spiritual s-a îmbogățit cu noi și valoroase studii, cu noi demersuri menite să redea sensibilității și receptării noastre contemporane opere asupra cărora timpul nu se poate așterne cu ușurătate. Publicistica lui Eminescu este un exemplu. Fenomenul cultural românesc a intrat cu siguranță sub zodia acestei noi calități și, fapt de conștiință desigur, în acest fel orice tînar creator nutrește cu ambiție și cu speranță să se împlinească și să-și dea măsura talentului său. În lumina conceptului ca atare, creația este menită să-și exploreze mai bine resursele și să contribuie, așa cum deseori s-a subliniat, la formarea profilului moral-politic și social al omului nou, înaintat, conștient de istorie și responsabilității sale în fața vieții, în fața lumii care-și pune cardinale și controversate probleme de existență.

Conceptul acestei noi calități își are așadar o solidă rădăcină și motivație în viață, el devine criteriu și modalitate în același timp, suport propriu oricărui act de creație. Implică deopotrivă talent și efort, o știință a muncii care poate pune în relief inițiative și izbînză dintre cele mai îndrăznețe. Gradul de personalitate a fiecărui emană de la personalitatea însăși a țării și se completează în aria propriilor ei înfăptuiri astfel încît, exercițiul și criteriul însuși al calității nu pot să dea decît și mai multă vigoare, și mai multă putere de trăire și asumare a realității, a istoriei pe care o edificăm.

Lucafeărul

RESPIRĂRI

Căpșuna fermecată din pădurea de pupi

A fost odă cu niciodată o căpșună fermecată care locuia de sine stătătoare într-un luminiș al unei păduri de pupi.

Acasta este povestea și vă zic noaptea bună copil.

Nichita Stănescu

REFLEX

URSUL

Sa întâmplat chiar așa: după botezul aceia al armelor, vinătorii bătrîni, care se lăseseră deosebiți de obiceiurile lor, să nu se mai îngrijescă de nimic și să nu spună nimic care ar fi spusă cumva către uns. Nici măcar un drum prin memorie, nici măcar o discuție, cu cei tineri, la un pahar cînd se prețuia vremea culesului. Ursul parcă nici n-ar fi existat. Cele două lemne de corn, cele două sfesnice acum, fuseseră coborîte din pădure și puse la locul lor în biserică. Vara se scurtea lent, doborînd de pe pietre și cărînd parcă un nor care miroase a tufe mari de ferigă și pelin. Un neastîmpăr ciudat încorda fețele și vedea celor tineri iar satul, care de mult timp trăia în umbra întimplărilor vinătoarești de tot felul se arăta acum de departe foarte obosit. Ingrorjorat și străin totodată, neputincios ca și cum s-ar fi imediat de propria lui răsuflare și se așteptarea unui lucru mai puțin vinovat.

Seara, vinătorii tineri plecau undeva, dar fără puști. Se înlocuiau tîrziu și intrau în asternuturi fără să răspundă sau să fie întrebați. Colo și colo postășul adusesese niște înștiințări de chemare la armată iar toamna care se apropia înțelega și mai

<CINTAREA ROMÂNIEI>

Symposion transilvănean

M-am întimplat, în acest noiembrie așezat sub semnul Săgetătorului la Cluj-Napoca, pe maluri de Someș. Și am avut bucuria ca această întimplare, altele înșirîndu-se în ordine biografică, să mă aducă marilor fericiți și emoționați la un veritabil symposion al artiștilor, la o neapărată întâlnire cu pictura, cu muzica, cu poezia. Căci la Cluj-Napoca am văzut, mai întâi, într-un moment de apogeu „Anotimpurile Transilvaniei”, expoziția itinerantă a pictorului Mihai Băndac. Critica de specialitate și-a spus cuvîntul despre pictura lui Băndac. Îndrăznim să adăugăm doar câteva impresii de neînțeles: pînă la urmă Băndac comunică, plac, tulburat; universul lui se așază pe priveli și sufletului fără șovăla precuțiile infinite și a deciziilor explicite. Culoarea petșagilor sale e lumină pură, vibrantă, amintindu-ne că pictura se face totuși cu culoare. Iar Mihai Băndac este un extraordinar colorist, sim-

Valentin F. Mihăescu

Continuare în pag. a 7-a

Geza Vida: Balada lui Fintea

Cetatea Unirii

Din pădurile verzi, feșnițoase
Te-ai născut feciador Silvană,
Doină de piatră și doină de cer:
Cetate de-aur transilvăneană,
Măceșul și strungă și iul,
Inserie în marea cașanie,
Sînt astăzi toate acasă
În această de mult Transilvanie.

Pe virful de munte-ai ajuns,
Tu cea dintii caravană,
Spre un grai ce-ți seamănă:
Cetate de-aur transilvăneană,
Cetate de-aur transilvăneană,
Gîndul firesc și pămîntul firesc
Nu se mai duc la pierzare.
Și toate sînt astăzi acasă
În această de mult Transilvanie.

În timpuri de chin și nesamă
Ai născut din blînda ta geană

Un Mihai, un Horea, un Iancu:
Cetate de-aur transilvăneană,
Și lucrul cel mare și acul și
Cetate de-aur transilvăneană
Cetate de-aur transilvăneană
Cetate de-aur transilvăneană
Cetate de-aur transilvăneană

Esti plină de rod și de pașă,
Și-ai mîrețului gînd, lăra
Din care griul Unirii se înalță:
Cetate de-aur transilvăneană,
Cetate de-aur transilvăneană,
Gîndul firesc și pămîntul firesc
Nu se trimt sacra sanie
Și toate sînt astăzi acasă
În această de mult Transilvanie.

Mircea Stăncel

UN FILOZOF UITAT

S-au împlinit anul acesta două sute de ani de la moartea primului filozof modern al istoriei din cultura noastră, primul cărturar iluminist: evenimentul a trecut neobservat, cu desăvîrșire nesemnificativ în presa noastră de specialitate sau de informare, și această tristă uitare arată că, dincolo de declarații, polemici și interviuri, cunoașterea culturii noastre vechi — și încă nu prea vechi! — n-a reușit să facă prea mulți pași înainte.

Mort la abia 45 de ani, probabil oizișit, Chesariu de Râmnic n-a lăsat o operă prea întinsă: doar schiță unui sistem istoric: prin ea însăși, istoriografia românească modernă nu începe cu o operă istorică, cum se crede indeobște, așeză Scriitorii latiniste

Justificată și fundamentată teoretic ulterior, în focal discutiilor polemice, cu o concepție istorică, respectiv cu o periodizare a istoriei, operaie analitică presupunând cu necesitate o concepție evoluționistă, dinamică a istoriei, de neînțeles pentru cîntăre, care urmăreau scurgerea domoală și monotonă a vremii, conținînd fiecare letopisetul de unde-l lasase înaintașul său, ca într-o uriașă opoziție folclorică.

Deși foarte restrînsă, limitată doar la prefețele celor șase mînce apărute sub îngrijirea sa între 1778 și 1780, opera ori, prin ea însăși, trebuie spus că este patru decenii nedreptățile scad în importanță, iar scandalul cu care l-au privit contemporanii, implicat direct în nedreapta lui judecată, devine minim. Faptul înțeles a fi evident și în literatură este subiectul care să sancționeze cu severitate orice neconcordanță dintre susținerile istoricului și opinia curentă.

Între marea istoric și literatură română a existat (și, vai, mai există încă, chiar dacă sub un deghizament impus) un lung și dramatic proces provocat de faptul că, primirea dintr-o vreme a lui Chesariu de Râmnic este deosebit de importantă, aducînd în cultura noastră primele elemente de filosofie modernă a istoriei. Cunoșcînd originea latină a

poporul român (linia neamului românesc din vechi trăgîndu-se din slavii neam al romanilor) și lungile lupte ale „împărăților rămleni” cu „Dicheval, pre acele vremi voievod dachilor”, precum și evenimentele relatate în cronică și tradiții, Chesariu este primul cărturar autohton a cărui viziune îmbrățișează întreaga noastră istorie, unde distinge trei „epoșas”, trei mari virșie caracterizate, tot pentru prima oară, după criterii istorice interne, fără nici o raportare la obiceiurile atînci — la „creșea lumii”, la marile evenimente externe ș.a. Maria epocă ar fi cea a

Mircea Angheliescu

Continuare în pag. a 2-a

NICOLAE IORGA ca istoric al literaturii române

După aproape o jumătate de veac de la prima și pînă nu demult unica ediție a Istoriei literaturii române, Introducere sintetică a lui Nicolae Iorga, reeditată și astăzi impunea însușirea textului cu un aparat critic de subiect care să sancționeze cu severitate orice neconcordanță dintre susținerile istoricului și opinia curentă.

Între marea istoric și literatură română a existat (și, vai, mai există încă, chiar dacă sub un deghizament impus) un lung și dramatic proces provocat de faptul că, primirea dintr-o vreme a lui Chesariu de Râmnic este deosebit de importantă, aducînd în cultura noastră primele elemente de filosofie modernă a istoriei. Cunoșcînd originea latină a

Alma Mater Napocensis

Harnicul cercetător Stelian Neagoe, de la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., prezintă publicului larg de cititori cea mai recentă lucrare a sa, dintr-o activitate prodigioasă de excepție pentru generația sa. La numai doi ani de la apariția consistențului volum Triumful rațiunii împotriva violenței (Editura Junimea, Iași, 1976), ce analiza viața universitară leșeană între cele două războaie mondiale, autorul se prezintă acum cu două volume, la fel de consistente, consacrate vieții universitare clujene din amintita perioadă. Putem deduce o intenție nemăsurată a autorului de a scrie o serie completă a vieții tuturor centrelor universitare românești dintre anii 1919-1940, serie ce n-ar trebui să ne ocolască Bucureștii, în primul rînd, dar nici celelalte centre universitare ale vremii! Din capul locului se impune o remarcă de avertizare vizînd dificultățile — nu puține, a drepti! — ale continuării acestei serii. Seriozitatea elaborării celor trei volume de pînă acum, acrită și hărnicia autorului ne îndreptățește de pe acum că și în întreprinderea viitoare de acest gen vom asista la un triumf al autorului Stelian Neagoe împotriva dificultăților analizei vieții universitare din celelalte centre de învățămînt superior din România interbelică.

După aceste considerații preliminare e bine să ne aplicăm prin intermediul celor două volume asupra vieții universitare clujene interbelice. În locul obișnuit și așteptat introducerii, Stelian Neagoe prezintă într-un rim capitul istoric instrucție superioară din Ardeal, cu precădere din Cluj, din epoca unanimității țirziu cînd la înființarea primei universități române din Transilvania, imediat după desăvîrșirea statului unitar și național; capitulul este bine scris, serios documentat și judicios alcătuit, iar titlul său (Ultimul dar al vieții lui Avram Iancu) ca și subtitlurile paragrafelor (îndeosebi ultimul, Frîng și epilog la „Vrem să ne unim cu Țara”) probă-

ză darul și capacitatea reală a autorului de a sintetiza lapidar evoluții și structuri istorice complexe.

Cu el de-al doilea capitul, Stelian Neagoe îl introduce pe cititor în miezul problematicei propriu-zise a lucrării. Prin intermediul vafei și completei documentații existente în arhive (îndeosebi în cea a universității clujene), autorul reface dificultățile amorsării noului mecanism universitar român din Cluj, lentă dar sigură și trainică pornire a acestui mecanism, ce-și sporește turatia și eficiența pe fiecare semestru și an universitar pentru a ajunge în scurt timp o universitate-model în peisajul cultural al României interbelice.

Odată depășite dificultățile inerente ale oricărui debut, Universitatea din Cluj și-a dobîndit cu înțeleasă și faimă și un prestigiu care nu au întîrziat să-și facă simțită atracția deopotrivă asupra studenților și cadrelor didactice; această atracție o ilustrează Ste-

Adolf Armbruster

Continuare în pag. a 5-a

Poeta ziditoare

Am fost cîndva, demult, cînd eram mai tineri, tonarzi de drum cu poezii Ileana Roman și Marius Robescu într-o do-

cumentare la Porțile de Fier. Dunărea pîrcea atunci irezistibilă iar cele cîteva bătrînduri înfringătoare înțînă în uriașul trup fluid se leăganau ca niște bărci în voluri, pentru că fluturii semăna intrutotul cu timpul care nu se poate opri. Încet, încet, năluca această concretă a timpului a fost obligată să-și îngusteze forma, potențîndu-și în schimb forța ca un proiectil presat de gaze prin șevă. Stăvilarul sau marele baraj a făcut o breșă măreață în natură.

Pentru că n-am mai trecut pe acolo, ne-am închipuit efortul suprem al bătrînilor care și-au zidit între la rădăcina luminii; răzusem prima înflorire, nunta fațet, începutul din care credeam că se poate deduce viitorul și împlinirea fațet. Dar cineva dintre cei trei „reporteri” a reflectat îndelung la eroismul de a transfera o forță a naturii în imperiul înteligenței.

Ileana Roman celebrează cu Vărsătorul de piatră dăruirea de sine a omului anonim, a celui capabil de sacrificiu, într-un stil necontaminat de reitorica acelor producții al căror merit nu se ridică peste simplul îndemn la o acțiune concretă; ea celebrează o zonă de pace și de semnificație din înclăstarea între ființă și natură, ea cîntă roua de pe lucruri, conferindu-le aura omului care știe să lucreze, ea celebrează o victorie. Subtitlul, „poem de clepsidre în dreptul Dunării”, poezia a avut ambiția de a-și așeza versurile într-o grafie care să reproducă forma clepsidrei, iar pentru a-și asigura cântărea (pe lângă unitatea expresiei) și o unitate formală a dat fiecărui poem nou drept titlu ultimul cuvînt sau vers din poemul precedent, astfel că desăvîrșirea pe verticală a tuturor poemelor ar închipui pentru noi un fel de Coloană fără sfîrșit din clepsidre.

„Între mările cărții”, cum spune poezia, încape într-un puterme, străvechi și pururi nou ca o viațelă fără

Gheorghe Pituș

Continuare în pag. a 5-a

● În acest număr: ● Tineretea clasicilor: ● N.D. Căcea ● Cronica literară ● Viața cărților ● Poeme de ● Florian Albu ● Mara Nicară ● Rodian Drăgoi ● Debut: Enclu Bobirneche ● Atelier literar de Geo Dumitrescu ● Sport de Fănuș Neagu.

CĂRȚILE ANULUI

Romanul ca «fenomenologie a spiritului» (III)

Victor Petrinî simte că orice compromis sau concesie e un act pînă la urmă devitalizant, iar lupta lui împotriva terorii și-a abjecției, înșind obsesia gnosei pe care-o va scrie dar și leitmotivul florii ce-l va fi dăruită sînt atît de expresii ale luptei pentru protejarea și emanciparea adevăratei forțe vitale a spiritului, ce se autoconstituie, un război împotriva aceluiaș neînsemnat: „Tot neînsemnat este dacă e luat în sine, dar tocmai această neînsemnată era necesară pentru o poziție însemnată”. Gnosa care-l obsedează pe Petrinî n-are nimic abstract, refuză „ideile-bălaur”, ideile idoli, cum ar fi spus Bacon. Ceea ce face frumusețea, autenticitatea și poezia acestei creații și-a personalității ei centrale este încercarea lui Petrinî de a-și silț rațiunea să-și anexeze pînă și acele elemente ale concretului care-o relativizează, scandalizînd-o, amputînd-o în aparență, roind-o mereu. E vorba de evoluția realității concrete, de aceea devine în timp cărțile i se adună diversele lui spații. Victor Petrinî face un efort uriaș să devină și să se păstreze concret, să înlocuască, în spiritul ideii hegeliene, universul abstract cu universal concret. El istoricizează și fenomenologia, el istoricizează tot astfel cum își istoricizează sentimentele. Lecturi puidonbe au amendat limbajul cheluit de Marin Preda pentru a nămi realități și așezări ale sensului corporal. Dar acest limbaj este unul exercitant și vital. Să nu uităm că opere dintre cele mai umane au salvat spiritul cu metode deloc literare, părăsind stilul înalt, pentru unul umil, carnavalesc, la nevoie scaboloș și căsătorit pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de-ironizat, ce aparține planului material de jos și terminologia lui Bahtin. Deloc conștient, acest limbaj refuză împăcarea cu realitatea (Verschömming mit der Wirklichkeit) macularea sentimentelor și ideilor, aștîndu-le, răzvrătîndu-se: „putem săvîrșim ceva abject, căsătorit, pentru a defini concret și popular universul. Rabelais de exemplu. Tragicii își refuză sublimul la Preda, printre reprezentare a sa cu susul în jos. Trebuie să căutăm deci o altă atitudine față de tragedie. Nu una imnecă sau una de tipul „cei care-ntelgeți să salveze valorile susului corporal (gardul ucis de Petrinî își îndreptase vîtraul, obiectul amenințării sere capul înfrîului filosof printre o comunicare familiară, vechit, de

TINEREȚA CLASICILOR

UN STRĂLUCIT REPREZENTANT AL PUBLICISTICII MODERNE ȘI AL PAMFLETULUI *)

În acest an, la 28 noiembrie, se împlinesc 100 de ani de la nașterea lui N. D. Cocea (1880-1980). Virgiliu Ene este unul din cei trei dețineri care au trecut de la moartea scriitorului și ziaristului N. D. Cocea...

au avut puternice ecouri și au stăruit în faima de pamfletar de temut a lui N. D. Cocea. Propunându-și ca modalitate de prezentare urmărirea firului cronologic al vieții și activității lui N. D. Cocea...

mele luni de după Eliberare - ziarul Victoria...

Evocarea N. D. Cocea se înscrie ca o nouă contribuție la criticul și istoricul literar Virgiliu Ene...

Nicolae Sorin

"N. D. COCEA", evocare de Virgiliu Ene, Editura politică.

viata cărților

critica Poeti și poezie Pasiunii complementare

În activitatea sa Hristu Cândroveanu se împarte între pasiuni complementare, manifestându-se simultan ca poet, autor de literatură pentru copii...

hologie creației care trece prin stadiul eporal, caracteristicile emoționale. El nu face o critică tematică și nu caută neapărat aintagma definitorie...

U n practician onest al istoriei literare...

U n practician onest al istoriei literare, dușin de un stilistician de înaltă clasă...

cronica literară

U n practician onest al istoriei literare, dușin de un stilistician de înaltă clasă...

ION ROTARU:

«Forme ale clasicismului in poezia românească pină la Alecsandri»

re în materie de literatură antică, renașterii și clasicismului...

specivă nașterii și morții...

specivă nașterii și morții nu sînt decît accidente biografice ale unui destin...

Poetul Rigas este o figură cunoscută în epica modernă...

Poetul Rigas este o figură cunoscută în epica modernă a sud-estului european pentru devotamentul față de cauza eliberării Greciei...

O monografie

petrecut în Tara Românească (unde avea moșii și se instalase și cu neamurile din peninsula)...

de la Vienna este mai bine-zis grecofen și nu are propriu-zis, deosebit...

de la Vienna este mai bine-zis grecofen și nu are propriu-zis, deosebit mult din acești neotestori greci...

Sub un titlu ușor baroc, găsăm de fapt un demers critic...

Sub un titlu ușor baroc, găsăm de fapt un demers critic, clar și simțitor...

re în materie de literatură antică...

re în materie de literatură antică, renașterii și clasicismului...

Secțiunea a doua a unui tablou...

Secțiunea a doua a unui tablou cu perspectiva dezvoltării literaturii române...

Mihai Georgescu nu e un scriitor zgornțos...

Mihai Georgescu nu e un scriitor zgornțos, e un foarte atent analist și asta pe neașteptate...

proza

tru a la așeză, pe fiecare, la locul potrivit în scenă. Inginerul P. ecolog...

Indiferența jovială

Indiferența jovială Teodoru are aleele pe cap. Intilnire cu fiii iudeului...

Un filozof uitat

„Arborescent”, adică lungă epocă a ciclurilor și romanțării Daciei, din care ne-au rămas semne pline de intrinsecitate...

Un filozof uitat

(după o sugestie a lui Montaigne, zice D. Popovici) marile perioade de flux și reflux...

Un filozof uitat

noastre vechi, inspirată desigur din sursele cunoscute (Ecclesiast etc.), ajunge însă pînă în vremea lui, plîngerea tuturor marelilor care decad și se prefac în pulbere...

CENACUL FLACARA ȘI REIA ACTIVITATEA

Cenacul Flacăra și Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra condus de poetul Adrian Păunescu...

Viorel Știrbu

Viorel Știrbu, inginerul cu lăcră, Editura „Albatros”, 1980.

Viorel Știrbu

Viorel Știrbu, inginerul cu lăcră, Editura „Albatros”, 1980.

Imnele Tării Românești

Contururi într-o noapte albă

O dată ajuns în orașul gri-ciment, orașul Turda, cu case tuguțate, precizate în coperișurile lor agresive, cu străzi dezordonate, desfundate de vreme asmeni unor căl părăsite, un ciudat sentiment de neliniște îți stăruie în preajmă. Aceasta cu atât mai mult cu cât memoria manualelor de istorie revine la această directă confruntare cu romanii ca cetate Potaisa, în culori tonice, culori iscate dintr-o incursiune verticală în care și-au înscris blazonul nenumărate generații. Stăruie un acut sentiment al ițtebrărilor, accentuat poate de un somptuos amurg răsfrint în turlă goțice, care plutește peste orașul luminat și deopritivă de întunecat în agitata lui prezență convingătoare. Oraș de un gri bacovian, zidit din lespesi, oraș în care încă de la 1814 pașii localnicilor se împotmoleau în pragul de ciment azvirlit peste obloanele ferestrelor, peste umerii celor girboviți de peșterile higrării, peste poezia femeilor lițite ca rîia de trup, peste vîște, Oraș în care bate amurgul cum cleștește unui armurier pe-o cămasă de zale, în care clopote strigă vecernice și răsrîrit, oraș nou, zidit paralel cu vechiul în proporții și adevăr.

Trandafir de toamnă

Citeva sficuri sîngeră în brumă Au dal de stînc umbrele pe jos Nu mai zărește zarea nici-o urmă Și-i auit pămîntul pin'la os

S-a desvelt și ultima cămăra Cu cea din urmă rouă de venin Și rădăcina-o început să smulgă Din coasta apei sînge și rubin

Cu cloș de diamant în miez de noapte Izbește-n coaja oului închis Sbarul dinții ce nu-l mai poate-ncape Decît neplînsul cer din paradis

Fundenii Doamnei

Sunt zăcăminte-ascunse în cuvînt Și mai presus de aur și avere Unde-i un cîntec a și-un legămînt Și-a Petriei s-alege la putere

O candelă icăonei de priveghi Iar lîngă piina vin de cuvine Și omenii tot vin din veac în veac Să ia lumina stingării de sine

Cele ce încă nu și-au încheiat Pe deal și văi redirea legănată În piatra crudă-a blindului pridvor Iși uită-nlățșarea înc-odată

Oul

Oul este numai început El mai trebuie umbrît odată Cînd arfan de dor după aripi Arde-n cuibul micii fără totă

Cînd începe singur pîstruait Să se-ngruie a născătoare Și să nască oul celălalt I se dă marmintul sub picioare

Moștenire

De la Brăncoveanu ne-au rămas Candelile cele mai frumoase Fînă în Ardeal pe sub Carpați Au ajuns în schituri și în case

În argint lucrata ca un fus Sunt atît de blindă la vedere Cînd le-ating luminile de sus Se prefac în ima de mișchiere

Cite trei pe un iconostas Ard mistuitor în neclintire Scade-ntruna rădăcina lor Și deasupra-i numai nemurire

Dinăuntru nu mai poți să știi Cit a mai rămas pe dinafară S-au tot atins luminile pustii Și rămas-o candelă de seară

Lacrimă

Mă doare inima de nu vorbește De nu îngreuie țara cu cuvinte Răzîni și spini se îndesesc Și sulacă-aducerile-ăminte

Se adună-n mine un venin Fiecare sulfare și privire Mai sporește durerea c-un suspin Și iubirea cu-o nemărginire

Și să-ntizii radnicia lor Le întimpin cu-o însemnare Frîng inimii a lacrimă un nor Să poată steaua trece născătoare

Imn

Și tu veni-vei moarte într-o zi Să mă culegi pe-o lacrimă din pleoapă De ce rămîne cînd nu voi mai fi : Acest pămînt și cer nu mai înceapă

Alta slavă strînsă-n acest vas Se va desface întru rîrîpire Și care mări și stele da-voș glas Să stăvilească donul după Mira

Bach

Cînd încetează bucuria ta Începe imnul să se infiripe După cuvînt ; se stînge orice stea Cum umbra cerului după aripe

Iubire

Sunt munții-n zori în purpură-mbrăcați Și în amurg pe stîncă cea din urmă Rănit în coarță stîrnit de pe ea Ațîță rana locului sub turmă

Și răsăritul stelelor dinții Și-apusul lor i-ating de-o tresărire Ce se prefac-n dans înlăcerimat Scăldat în aur și neprihănire

Semn că-i o jertă care a ajuns Să se stăvadă-n cele preacurate Și de iubirea ei nu pot scăpa Nici fiarele în somn injunghiate

Cotnar

Un deal uscat ca celelalte dealuri Cu un pămînt sărac deslăguit De n-ar fi dat de el vița de via N-am fi știut că este miruit

Că-n sterpăciunea astei curății L-amestecă-o brumă de tămîie Cădelnițele toamnei cînd se-aprînd L-un drab de loc pămîntul în căpșie

Te-mbată vineții ăstui fum De pe-un jertelnic fără singuiri Nu e potîlnă vîite între noi Decît un țop fragil de ispășire

Brăncoveanu este-n București

Brăncoveanu este-n București A sesit cu lili săi de mină Din Fana Maria maica lor L-a luat acum a săptămină

Și pruncuții pentru că-s micuți Și mereu e marea în furtună Maica lor din brad de la Hurezi Le-o-ncepit un legăan împreună

Ior pentru bătrînul astenit De atite vieme-n pribegie Ca să-i treacă noaptea mai ușor L-a întins pe-o salcie pustie

Au ajuns în postul de Crăciun Și cîntau cocășii-nlăia oară Și să nu-i trezească pe pruncuți L-a lăsat pe laia dinafară

Și în grabă-n clitoria lor Chiar acum în zori de dimineață Pînă se deșteaptă somnul lor L-a-nvelit cu marmură pe față

Autoportret

Toate ce sunt se-mpacă între ele Și se străvîd și acovelesc mare Și este loc în iarbă printre stele Și pentru tine suflete al meu

Deschise toate ca-ntr-o așleptare Și ficine a binevenit Și cel dinții e Crîmul pe cărare Și cel din urmă vîntu-n asfințit

Și li-voș încă multe să ajungă Numai să am răbdarea pe pămînt Cereșile pe rînd să mă străpungă Și să redese de-a dreptul în cuvînt

Lui Eminescu

Sa duc poezii grabnic dintre noi Spun răspical tot ce-au avut să spună Și norii se destramă după ploa Și-n iarbă deasă burmele s-adună

Ei țin de un profetic legămînt Fără jertă nu e radnicie Să ajungă inima-n cuvînt Adevăru-n lăcări te imbie

Eminescu fast-a absorbit În această tainică durere Și deacea nu e de găsît În poporul meu fără-nviere

Autoportret

Drumu-i prea lung pămîntul e prea strîmt Nu mai are unde să se-ascundă Ior de unde-i izgonită ieră Și neumblatul celălalt preamult Mă spînzură la ceruri de picioare

Și poșii de pe-acum deslănuțit Nu îi mai pot lumile începe Și se predau aripelor în somn Și albelor columbe peste ape

Perla

Perla se naște-n pîntecule mării Într-o scoică-n care a păstruns Pe lîngă vîietele legănării Și jungherul plînsului ascuns

În jurul rîinii scoica se-nfășoară Cînd nu mai poșă o iel de la-ncăput Pînă răzbi-va-n acest vas de lut Cereșul vîiet al despresurării

Păun

Și pe păun podoaba sa îl doare Nu-i cui să o arate pe pămînt E mult prea fainică-n deslăsurare Și pantu-afă slavă e prea strîmt

De-aceea a străpuns de-nfrigurare Cînd se arată-n mărășia lui Sa face-n jur un iel de admirare Și poșii cădea-n capcana anjicui

Nu se străvede nici-o acrotie Din toate zările desprejmuit Și te retragi ca printre cîmîșire Sters de amurg un clopot răgușit

Voroneț

În dosul lucrurilor ce se string Pămînt sub cerul nu transpore Din pînticul celor ce se frîng Vin mulțimile la acolare

Acelea-i zale licăre-n sobor Și văi și munți și balde și coline Alina doar că peste laia lor E mai aprînsă stingerea de sine

Albul columbei mai neprihănit Și la grumazul în sbor mai argintă Și-n virtuti cuibul e mai acrotit Nu de furtune ci de bucurie

Ca a borbă numai s-a restrîns Boala de pe fică făptură Cum se scurge teama printu-un plîns Și străbate mila prin aură

Nu începe moartea nicăieri Nu mai are unde să se-ascundă Ior de unde-i izgonită ieră Astăzi nu mai poate să pătrundă

Mai degrabă locu-i curățat Cereșile pe rînd de uscăciune Sa retrage facul necelat Și puterea dragostei rămîne

Priveghi

Te vor pîndi primejdiile la tot pasul De nu-i iubirea scutul tău Și de iubăști se va ivi cel rău În preajma ta să își ascuță glasul

Și altă cale nu-l decît cea a răbdării Cînd nu mai poșă o iel de la-ncăput Pînă răzbi-va-n acest vas de lut Cereșul vîiet al despresurării

Iubirea și frumosul

Și-n toame a durere trebuie să frîngi Din plame și din fructe-ntru hrănire Dar n-o țesti totdeauna-așa și nu va fi Există-o-ndesburare din privire Iubirea și frumosul nu distrag Te uși la floare fără sfîșiere Și somnul pruncului poșă-l sârui Și lacrimile țin de mișchiere

O știe ceasul tău cel sfînt Plinea dată nouă-ntru ființă Cînd străpuns de-al plînsului frîmțit Ești atins de milă-n suferință

Radu Aftenie : „Burebista”

Vinul

Mustul se face vin dacă-i lăsat În raclele de lămî să înnopteze Așa e și cu sufletu-ntrupat Pînă la urmă-i dat să învieze

Nu se strică toada pe pămînt Existența nu este-ntru moarte I se-ntinde alt pagorămînt După ce de creangă se desparte

Ce fericit pleacă-voi în cuvînt Din starea asta de vremenicie Să flu zdrobit ca stîngura pe rînd Să fie vinul bun la cununie

De nuntă-s pregătît cu-adevărât Numai de nuntă îmi aduc aminte Fie că-n miez de noapte-s deșteptat Fie-n amurg de clopotele sfînte

Vulturii

Vulturii nu pleacă din Carpați Ei nu-și pot alege altă țară Pe cit sunt spre stele confundăți Tot pe-alit în stîncă milenară

Basorabii-n steagurile lor L-ncoronară-n steme bicelale Oricît zboară de cutezător Nu se pierd decît în rotocoale

Nu-și face alte cuiburi pe pămînt În afara celor moștenite Libertatea lor i-un legămînt De-a svienci aripi neprihănite

Dacă ochiul lor întredeschis Scinteie lăuntric și natorât E c-a lacrimă din paradis S-a luat cu ei peste hatară

Sămîntă

O singură sămîntă aurindă Planeta e prea strîmtă s-o cuprindă Acest pămînt cit este dat să fie Nu-ncape nici un fulg de păpădie Doar ce răsod pentru un fir de piine Tot semănăm de astăzi pînă miine Dar grosul greul roadelor din mine Nu am pămînt să-l putrezească bine

De bucurii cite aș fi în stare Cer și pămînt sînt prea necăpătoare Grădina asta cit un pumn sub stele Nu-ncape în ea nici lacrimile mele E semn c-aici abia de se cuvine Să-nsmîntez nădejdea ce mă ține Și dacă urcă randa prea nătinge Tot peste gard e dat să se alunge Să le străpungă-n cale ficine Să singereze numai pe coline

Turda, sediul al metamorfazelor prezente, se dezvăluie spontan cu frînchetă celui ce nu-și maschează intențiile. Și aici intențiile sînt cele ale unei lumi noi. Si dacă totuși există o metaforă contrastantă față de optimismul orașului-santier, acel conil trist, precocul, la vîrstă lui de 11 ani, cu o șteptică maturitate de destîlnit Turzi în anul 2000 nu-l un sever semn de întrebare? Pe școala de hirtie el desenează în cuvinte imagini îngroșate în ciment așa cum odinioară locuitorii Pompeiului visau coșmarul Vezuviului rostogolindu-se în formele existențiale lor. Orașul zidit din lespesi pe lespesi în înaltăta concretă a cerului în înfășigarea unui platon cenușiu din care prafu se zbate în cantur de cluperci însore ceruri. Pentru gășirea unui răspuns, argumente contrare sufletului poetic al copilului trist, pentru verificarea neliniștii lui în ultimă instanță ori poate pentru răsunsuri la nerostite întrebări am ales o noapte întimolătoare din viața orașului. Ora 20. Intens fomet de un du-te-vino pe străzi, grupuri de tineri oprili la taifas, perechi cu pași incontinți, lenesi, birfindu-se recinore. Necunoscute în haine ponosite de lucru, refugiate la cafea. Printre ei, clijva acțori gălăgioși ghi-cinșu și biografiile în poezie înșegrite de zăcut cafelei. Un aparent ceas de apatie în viața orașului...

Ora 21. De departe fumul alb țîșnit prin cele opt cursuri imense se conturează în ciuperci dezordonate în acđulul dialoș cu inaltul vestind prin apropiere seveza mărășie a Fabricii de ciment. Acest joc aib deasupra orașului prezenți de peste un secol și jumătate, sporindu-și cercurile proporționale cu evoluția cantității de ciment fabricat, de la citeva zeci de mii tone anual la citeva milioane. Deși jocul cercurilor de prafuri suflete în vîzduș este spectaculos, cele peste patru sute tone de colb calcinat zilnic azvirlite peste cetatea orînduită între coline aporau pînă nu de mult de la o zi la alta neliniștea turdencilor. Filtrele aplicate la noile cuptoare captind în rezervuarele lor mai bine de trei sute tone în 24 de ore au echilibrat pentru moment spiritele sceptice, aducînd în un venit, din prelucrarea lor în clincher, nu mai puțin de două milioane anual.

Să intrăm în lumea faptelor chiar dacă ele vor spulbera viziunea tristă a celui mai tinăr prieten. Odată pătruns în incinta uzinei ochiul rămîne frapat de consecvența aței care taie median vechiul de nou, cu o precizie chirurgicōnă. În stînga țîșnesc turnuri de culoare proaspată, cu muchii drepte din care pleacă patru cuptoare paralele, cilindrii de metal cu diametrul de patru metri aranjați pe orizontale pe citeva sute de pași lungime, patru cuptoare. Într-o vîrtire calculată de focul hîmării capete la să-mîntă și le legiterează existența arhicantōnă. Sînt noile cuptoare în focul căorca calcaruș așb și argila gri-gălbuiie măcinată în morile vecinai, care își învîrt sălbatic pîntecul încrecat cu 85 tone pe oră, se zămbilește, numai în acest schimb nocturn, cimentul necesar unui număr de peste patru sute apartamente.

„Să ne acopere cimentul? Nici în via. Ce-am face noi? Și dacă din 1814 și pînă acum nu s-au acoperit cel puțin trotuarele nu-l nici o problemă”.

Suspendați pe cărări metalice, la douăzeci și ceva de metri înălțime, urmărindu-ne simfonica prafului asemănătoare unui scrișit de metal pe stielă continuu, intens, intrăm în sala de comandă a cuptoarelor. Totul se desfășoară matematic în acest univers de lumini și butoane. Oamenii au ajuns să le cunoască atît de bine încît sînt în măsură să le manevreze pe-ntunerice, na spune comunistul V. D. Prin lentila de cobalt vîzmul se poate bucura de un real spectacol ; se rup maluri și flărășile-ape le-nvăluie, reapar altele și forme stranii, se topeșc, învinse, lunecă vertiginos pierzîndu-se în vîrtelul fluid. Cei ce veghează își anuntă prezența prin rediproce, aluzii despre viață, nu o dată ascuțindu-și cuvîntul, după situație, pînă la ironie. „Nu putem vorbi numai de ciment”.

„Și noaptea-i noapte, glumele ne învîntorează”. „Uneori ne gîndim cum să captăm în întregime praful pentru clincher. Mai avem nevoie de citeva filtre și...”.

Ora 22.30. Ascult dialoguri improvizate, nu o dată cu reguli pline de versu. Ora 0. Orașul este liniștit, ferestrele întunecate. Testrul și-a închis aproape de două ceasuri porțile. În restaurant clijva oameni lîngă pahare cu bere năclăindu-și vorbele prin fumul de țigări. În rest, o cuoeroare liniștie. Turda la ora 0, oraș amenintat de mult așteptată bine-facere, deslăntuirea norilor în această noapte albă cînd somnul se îndepărtează tot mai mult din preajma mea. În drum spre fabrica de sticlărie gîndurile se întorc spre somnul copilului de 11 ani.

Sticlarii de aici, autorii a peste cinci milioane piese anual, la această oră creează, în ritmul lor obisnuit. Același ritual în preajma celor opt cuptoare : zeci de metri mușcă cu țevile lor fluidul arzător îl modelează prin rotirea și balansarea acestor fluieri speciale pînă împlinesc forma de lumină transparentă. Mîini și forme diferite, de la pahar la vas, de la tuburi la instrumente, la acele mari vase de acumulațoi. Îl urmăresc pe meșterul Tănase M., care smulge din pîntecul de foc peste treizeci de kilograme lichid în capătul țevii cu clopoțel pentru un asemenea vas cu înălțimea de aproape un metru. Mișcările lui sînt încete, calculate, ugor atîngherite de greutatea eticiei care de la o secundă la alta își schimbă liniile de la a geometrică spre calculata geometrie cilindrică. Și alții, peste două sute de oameni, repetă gesturile lui la acest ceas al nopții. Urmărindu-l, descoperi în munca lor acea magie de care nu te poți desprinde, acea magie care le dă emblema cunoscută în peste 20 de țări ale lumii și în care își înscriu și ei prezența nu fără o reală doză de mindrie.

— Numai în schimbul nostru peste 85 000 de piese primesc contur definitiv. Este vîlata nocturnă a orașului... spune omul de lîngă mine.

Ora 4. Bariera ne împotmolește drumul mai mult de 15 minute. Gîndul ploii nu se mai lasă ascunde, citeva fulgere o vestesc pe-arzoare.

Ciment și metal lese și leșe oricum. Dar seceța asta pîrjolește ogoarele. Dacă plouă mai putem ride, altfel... spune șoferul cu jumătate de gură privind prin parbrizul care începe să se umezească. Cuvintele lui îmi aduc în minte imaginea copilului trist peste ochii cărui mi se derulează imaginea acestui nopți. Dialoguri și gesturi firești pe șchele de metal, lîngă cuptoare și flăcări realizînd indirect un dialog amplu despre viața nocturnă a orașului. Am senzația că oamenii își transmit prin ceea ce fac mesaje vîzînd viitorul. Topitorii de la industria sticlării amuțit în această noapte zeci de ani de eșec și cupru. Sticlarii prezătesc miile de pahare pentru sărbătorile de vară și iarnă, oamenii cimentului verifică cu ajutorul radiometrului mîscarea pastei viscoase din bazine, urmăresc captarea prafului, răspund neliniștit prietenului meu de 11 ani.

Totul se desfășoară calm, cu sentimentul împlicat al certitudinilor. În anul 2000 municipiul Turda va avea înfășigarea unui oraș modern pulsînd de căutări și frumusețe interioară. Si poate însăși culoarea gri ce veștează ne acenerisuri va fi spălătă de ploie. Primul semn ploial de la această oră este un argument în plus.

Ion Iuga

mara nicoară

Vine o vreme

Vine o vreme când realizezi limita subțire
Dintre viață și moarte
Dintre mină tină și floarea din iarbă
Eu, tu și mai înțelepți, când lucrurile
din jurul meu se vestesc încete și dispar
Cesele vechi ale orașului, țărnițele,
batistele, ochii mei liniți,
siniți mai care spăgeau ochiile
Teațe lunec în zăpădă
Sint duse aierea de vânt ca puful păpădiilor.
Nu mă pot bucura de grădina miresind
bezmetic
Cind știu că mine nu vor mai fi aceleși
Irunza

Amurile de crin ale timpului :
Mereu se frînge cite un fir
Haidede fragede tot mai rare
Și noi, tai tot vulnerabili.

Toamna

Un nor de aur absorbe
Obiectele umilate în calea lui pe pământ :
Gălbenele și grădini, turmuri și orașe,
Un nor groid cu teată lumea aceasta.
Nici un colț nu mă poate rupe de tine,
Stau cu obrazul sprijinit de pieptul tău
Sunt atât de luminoasă și pură
Dar zăpădă din sulițele noastre
Nu topește răul din lume,
Și poezia și moartea,
Ochii mei veri sunt acoperișul cerului.

Plouă în grădini

O, lumea asta ca o oglindă
In care se văd străzi, orașe,
omeni, tenun, cimpii,
Dar unde sunt obiectele reale, oamenii,
In care cer există, și noi sintem
doar imaginea lor simetrică !
Din ce bucurat a căzut ogînda aceasta
Rostogolindu-se prin hauri întunecate !
Plouă în grădini peste melci,
Copilul nostru crește în somn.

Virgil Mihăescu : „Zbor”

Pomul

Ce e mai adevărat, inimă mea sau
poezile cu care vă vorbesc
Inimă mea, pomul raditor, sau poezile
Mere care în fiecare vers sint mai rașii !
Care este rostul pomului, poziția lui
față de mișcarea astralelor,
Căruie sint pline de insule argintii
care înlăuntrul spre ceva
Încotro ne ducem, cu viața și speranțele
noastre,
O, cum îmi dai frunzele
ca niște bombe galbene în grădina,
Și pe crengi strălucesc mere de purpură.

Pasăre galbenă

Capacul acesta urlă este biblioteca.
Gindurile înțelepților lumii ar cu litera de foc.
Dar eu nu am nevoie să gîndesc nimeni
pentru mine,
Și-mi fac din viață pasăre sau crin albostiu
sau minge de fotbal,
Sau lumină peste halda verde și lînă,
Poeziile mele nu sunt trase cu forțapsul,
Picile mă tocesc, trandafirii mă miresc,
marea mă bea,
La ficare șapte ani sunt alta,
Numai sufletul, pasăre galbenă,
zboară deasupra.

Pe malul riului

Stau pe malul riului așteptînd să lunec
cadavrele
A tot ce am urit :
Prostie și ura, rochiile urite, piinea mucegăită,
păpușile cu ochii scoși,
Cuvintele zilnice, care ne rad asemeni
soarecilor, timpul.
Pe cîmp stau în soare perucile
de flori ale căpîtelor.
Trec căruțe cu cai ducînd boabe de grîu
pentru viltoarele
Treți milioane de ani ale omenirii,
Pe cînd în orașe,
In autoserviri, țărnițele sunt umplute
cu flori ombolate,
conserve de melci și pești,
(Iată că și marea este plină de bancnote).
Bătrînii pleacă în labirintul orașului
Cu un ciine de leșă care să-l tragă spre limon.

Inorogi albi

O, cit sint de puternică
Pot să țin globul lumii pe umerii mei
Balanta minții mele nu șovăie niciodată
Mă puteți lovi, dar nu mă puteți înfrînge,
Sufletul meu s-a lîrît zeci de ani
Prin prafule de aur al bibliotecilor
și simplitate
Cărțile citite devin carnea și singele meu.
O, cit sint de puternică,
O, cit sint de fragilă,
Mă înfrîngă chiar și baloanele cuvintelor
Spărgîndu-se de lună și din ale năvălind
Turme de inorogi albi
Pe străzile vechiului burg.

Rățiunea

Pleacă vaporaile, șișesc avioanele de luptă
Strălucesc în noaptea răsărită de întrebări
și răspunsuri
Orice obiect de pe pămînt este lăsat
în stăpînire,
Orice obiect din cer,
Învala tradătoare de carul
Marea de vînt se lîndu-se să
înnegădă lumii de floarea soarelui
Orasele, ca niște ogînițe pe cerul
Biblioteca lumii, sarcofage cîștînd
cifrele străvechi
Tot mai puțin pețe alba,
o rățiunea cunoscute totul,
distruge totul,
In orimul rînd pe sine,
Măru de pe creangă crescîndu-se singur
vierzale
Care îl va arunca în întineric și spațiu.

Vinovata

Poftă să te acuzai după jelașale,
Poftă să ștînghi lumina,
Poftă să aduci un mormînt, de care
Nici parărea să nu treacă
Si să îți pui ca poartă,
Poftă să te acuzai în fundul mării
Ca între cepocela unui cosmos de buzunari,
Limba lumii tot te va omînga,
Dinții comiori tot te vor mîmîni !
Eu este de vînt că nînga,
Eu este de vînt că ștînghi ca un cal
tăbe canăni
C dau în judecată că m-a rept poartor
băgîndu-mă

De sub roble înarocului
Eu este de vînt că
Eu înfrîng gălbenele în port
Eu cîmpăie omînga ruple ale Furtunilor.

Fumul de gheață al toamnei

Nu mă mai mîrî mînc
Nici spîrle sozii, nici luna, cîștînd
deapăt de gînoale,
Nici mormă cîștînd locuții pentru comori,
Soarele alba întîrse pețe firea de iarbă,
Pomii cu fructe roșii, porumbelă, stîni,
defecții și mîncîrî capt
Scufîndu-se în fum de gheață al toamnei
Căruie înlăuntrul se în lume
Și obsedîndu-se deși se în lăud
Zilele tot mai mici, bucuriile decolorate
Gura mea, o floare, vestîndu-se.

IALOGUL ARTELOR

Anotimpurile

Cu toate că pictura lui Mihai Băndac pare a fi, la prima vedere, într-un echilibru contemplativ cu lumea, ea scoarmoneste cu neliniștile esențiale intime ale înfrîntărilor, al unei picturi de ploaie sau a unui fir de nisip, căuțîndu-le adevărate ierarchie în universul nostru sensibil. Desi pictorul își localizează peisajele în Delta, la malul mării, în cîmpia Ialomiței și, mai ales, în Ardeal și Maramureș, spațiul surprins pe pînză nu se recunoaște prin ilustrația concretului detaliat, ci printr-o transfigurare în sentiment, în reacția noastră singulară, nepetabilă și specifică în fața lumii. Spațiul fizic molecular e unic în detemînarea lui științifică dar este mereu alinau înimabil în cîmpul cunoașterii afective. Ni se propune o reformulare a realului prin rechemarea lui din straturile profunde ale memoriei noastre sensibile. Artistul pictează un spațiu esențializat, nu cel detemînător geografic, propunîndu-se un teritoriu propriu milizat, simbolc, delimitat doar ca apartenență afectivă printr-un număr redus de determinante formale topice în pasta fluidă a culorii. Elementul figurativ dominant este linia sinuoasă, peretua unduie a apei, a nisipurilor, a aerului peste continentul deal-val, deal-val, element ce se localizează, stilistice vorbind, în curgerea spațiului moritic. Alt semn care se regeșete obsedant în cîmpul său sensibil este „câpîta” metaforic unificatoare a unui fir din ordinar. Ce pot fi aceste acumărări în mîntul maramureșean, pămîntul natal al artistului ? Tablouriile din seria „Anotimpurile” caută o cromatică consonantă unei stări afective izvoată nu din contemplarea imediată ci rememorative a lumii, mergînd firesc către motafore complexe și specifice.

Artistul asociază frecvent anumite dominante cromatice unui anumit sentiment-animam : albul lîrît în gîruri calde-neliniștii termii, verdele înnulat în galben frenetic primăverii, portocaliul potolit în brunuri — echilibrului veri, ocruile stîrse nostalgiet autumnales. Astfel, cîmpurile cromatice, fluide, evanescente, acordate mereu la o altă dominantă primară, încearcă să epuizeze îneputabilul joc al spectrului solar. Această continuitate stilistică de perscră există în spațiului în mobilitate în cîmpul cromatic pictorial din seria Anotimpurilor, văzute în galeria chujeană, cea de a patra dimensiune : temporalitate. Descoperim în tablourile din seria Anotimpurilor și combinații cromatice disonante, asociatii de acesei intensitate luminoasă în două game reci care se resping, generînd un dramatism tensionat. Pictorul reusește să contureze în labirintul lui o ascunsă monumentalitate care vine dintr-o echilibrată distribuție pe orizontala a culorii dominante în cîmpul, nu întîmplător, mereu pă-

Mihai Băndac este un pictor al bucuriei, al apartenenței la această solară matrice, construită de un lung șir de plugari. In acest acord profund de surprinzătoare spiritualitate și de panteism vitalizant se găsește filiatia adevărat românească a acestui reflex transfigurant al spațiului nostru.

Mihai Băndac nu pictează peisaje ci sentimente, bucurii sedimentate metaforic în cele mai ascunse straturi ale vîrăției emotive reînforțîndu-se la granița dintre amintire și vis într-un vertical înn al luminii subjugat matrice. Este o propunere de a cunoaște și recrea poetic lumea prin culoare. „Anotimpurile” atestă o spiritualizare a realului, rămînd o neliniștitoare meditație la puterea și scopul imaginii pictate, postînd culoarea ca o condiție primordială a existenței noastre sensibile. Pictura lui Mihai Băndac este plină de rigoare modulată muzical pe toate portativele spectrului. Ea este un model de exaltare a posibilităților culorii și izvoarăște dintr-o adîncă înțelegere a spațiului stilistic românesc.

Cristina Suciu Moscu

Alma Mater Napocensis

Urmare din pag. 1

Stelian Neagoe trim prezenta semestrului și a școlii și a prezentat candidații și studenții și a profesorilor, din anul acesta se înlocuiește cu o nouă listă de candidați care au intrat definitiv în cantonul românesc. Toată școlă și a tuturor celor care au fost în Alma Mater Napocensis și deși un adevărat focar de cultură și știință universitară românească.

Stelian Neagoe prezintă în mod public în fața tuturor studenților și profesorilor, din anul acesta se înlocuiește cu o nouă listă de candidați care au intrat definitiv în cantonul românesc. Toată școlă și a tuturor celor care au fost în Alma Mater Napocensis și deși un adevărat focar de cultură și știință universitară românească.

Poeta ziditoare

Urmare din pag. 1

de moarte pe care îl strălucim prin înfrîntărilor și a unei stări de spirit care este în sine o creație artistică și științifică. Într-o lume în care totul este în schimbare și în care totul este în mișcare, poetul ziditor este cel care construiește o lume nouă, o lume în care totul este în schimbare și în care totul este în mișcare.

radio

r

Pe scurt despre...

„...O istorie a literaturii române la microfon” (subtitlul volumului „Confesiuni sonore” de V. Crăciun, ed. Cartea Românească 1930). Și pentru că volumul există, pentru că sint sigur că va interesa (și va fi haur în seamă nu numai de puținii concurenți radio) voi expune azi o serie de date (curioase, unele, altele simbolice) așa cum le-am aflat din cartea mai sus-amintită.

— inaugurarea postului național de radio a avut loc la 1 noiembrie 1928, la ora 17 ;

— Horia Furtună a fost primul poet care s-a manifestat la microfonul românesc (poezia „Un suflet nou” din care cităm : „Mai mult, de astăzi, cei de-o limbă / și cei de-un glas se vor pricepe / Pe plaurile țării noastre / de azi un suflet nou începe” ;

— la 4 noiembrie 1928 poezia propriu-zisă (expresia lui V. Crăciun) a început să fie difuzată într-o emisiune de lecturi din Eminescu ;

— cea dintîi consenarmă a lui Creangă în programe datează de la 5 aprilie 1930, cînd a avut loc „Zi Creangă” („Societatea de radiodifuziune își luase bunul obicei de a dedica marilor personalități o suită de emisiuni într-o zi”. Ordinea primilor trei : Eminescu, Creangă, Alexandru) ;

— primul spectacol complex la microfon și adevărată premieră a Teatrului radiofonic s-a întîmplat la 18 aprilie 1928 cu „O noapte furtunoasă” și în zece luni, după aceea, întreaga creație a lui Caragiale (exceptînd „D-ale carnavalului”) a putut fi ascultată ;

— decanul conferențiarilor la radio era socotit Nicolae Iorga. Prima conferință — 10 aprilie 1929 — „Litera-

tura română”, ultima — la 9 august 1940, Iorga a vorbit în calitatea de asculțătorii au auzit muzică : Ministerul Propagandei interzese conferințele și Societatea nu a avut curajul să-l avertizeze pe savant și a apelat la acești geți profund raționali :

— Liviu Rebreanu a citit din opera sa la 5 martie 1928, interval „Stăpînea Teatrului Național” hat de Dem Teodorescu — lui Liviu Rebreanu este înregistrat pe discuri păstrînd vocea prozatorului ;

— la 13 aprilie 1930, Vasile Voiculescu își începe rubrica (talunară) permanentă „De vorbă cu sătenii”. Vorbea, bainețele, medicul Vasile Voiculescu ;

— în numărul din 3 decembrie 1928 al Biletelor de papagal, Tudor Arzbezi salută Postul național de emisiune : „De la 1 noiembrie cerul e liber și Bucureștiul au intrat în concertul european. Răspînd ani de zile, insistențele au izbutit să spargă pîretele din urechea statului” ;

— cumpărătorii de receptoare trebuiau să posede o autorizație sau o dovadă de bună conduită în societate. Mihail Sadoveanu va scrie : „Nădîjdurile că în calitate de membru al Academiei Române vă sint destul de cunoscut ca să fiu scutit de certificația de bună purtare” ;

— arhiva scrisă a radioului are pețe 5 km de texte, arhiva sonoră : 60000 de benzii de magnetofon.

Cităm din Introducere : „Poate că nici într-o altă țară din lume scriitorii n-au avut contribuții atît de hotărîtoare în împunerea și dezvoltarea radiofoniei naționale ca în România”.

Constantin Stan

plastică

p

Apragosa 28 de artiști din întreaga țară sînt prezenti în Căminul de la Sala Dalles, cu lucrări rigurose selectate, toate în valoare artistică și științifică. Spațiul nu este alocat de obicei, ochii au obsesie. E drept, ritmul și dătorii multitudinei formelor, diversității materiei unui anumit spectacol al culorii. Dar alăturarea expozitorilor dovedește o bună știință a gustului și a simțului de proporție, fiind ca însăși o probă de subtilitate și bun gust. Artista ambientale aflate aici în plen realizată o prezentare de ansamblu a realizărilor, a împlinirilor și desigur a tendințelor, perspectivei acestui domeniu. E notabil efortul pe care îl fac firarele surorii artelor plastice (ceramică, sticlă, tapiserie etc.) de a depăși utilitatea imediată, de a se împune, cu argumente convingătoare. Dacă expozitiile din Sala Dalles ar trebui să fie puse în legătură directă cu dimensiunea practică, cu aplicația, atunci e evident faptul că multe dintre ele cum ar fi de pildă sticla lui Dan Râncă, Dionisie Popa, Ov. Buba, ceramică lui Costel Bădea, Lazar Fl. Alexie, Bănușescu ori Maria Molnar, sculptura mică semnată de Virgil Mihăescu, Fleisig, Marinșeu și bineînțeles, tapiseria nu răspund în nici un chip acesei cerințe, ele pînd pînă la aceluși succes științific ori artistice ori apăsătoare în grup de cîțiva ani încoace. Realitate evidentă de pildă în ceramică, unde instalarea în universul microscopic a contigat mulți autori care își consumă vocația în modelarea unor forme ce sugerează organici, vis-

Artele decorative

ceramici, care rein aceste idei a exploziei (pegi explozii, de exemplu) cu descrierea minuțioasă a ravagiului. Toate acestea sînt în afara categoriei de probleme. Reprezentați în cadrul nostru cu un număr de 10 de lucrări, apropiate valoric de bună știință artistică (Teodora Băndac, Ana Tama Kelemen, Manuela Siciod, Beana Dănilăscu, Ligia Balas, Grădina Stăncuță, Beana Râncă, Ov. Pădina, Ft. Ciubotaru, Elena Hache Marinșeu, Beana Teodorina Dan ș.a.), ea demonstrează supraînțelegerea care a fost supusă în ultima vreme. Prezența a venit, să fim drept, și din partea celorlalte arte (în nici un caz „minor”) care au folosit spectaculos într-un scop gen pentru a rezolva comenziile unor festivități sau evenimente. Și totuși care este gausa tapiseriei stiva vreme cit e nu este comandată și deci spațiul pe care rămîne să-l ocupe este întîmplător ? Pentru că marile desfășurări nu pot fi decît cele care acceptate de mîci peretii ai caseilor noastre. Rămîne atînată ca muncă și arta revărsată peste minunate cîmpuri de lînă să fie strîmte într-un colț de depozit în care se găsește un număr de lucrări care sînt în afara spațiului nostru, care rein aceste idei a exploziei (pegi explozii, de exemplu) cu descrierea minuțioasă a ravagiului. Toate acestea sînt în afara categoriei de probleme. Reprezentați în cadrul nostru cu un număr de 10 de lucrări, apropiate valoric de bună știință artistică (Teodora Băndac, Ana Tama Kelemen, Manuela Siciod, Beana Dănilăscu, Ligia Balas, Grădina Stăncuță, Beana Râncă, Ov. Pădina, Ft. Ciubotaru, Elena Hache Marinșeu, Beana Teodorina Dan ș.a.), ea demonstrează supraînțelegerea care a fost supusă în ultima vreme. Prezența a venit, să fim drept, și din partea celorlalte arte (în nici un caz „minor”) care au folosit spectaculos într-un scop gen pentru a rezolva comenziile unor festivități sau evenimente. Și totuși care este gausa tapiseriei stiva vreme cit e nu este comandată și deci spațiul pe care rămîne să-l ocupe este întîmplător ? Pentru că marile desfășurări nu pot fi decît cele care acceptate de mîci peretii ai caseilor noastre. Rămîne atînată ca muncă și arta revărsată peste minunate cîmpuri de lînă să fie strîmte într-un colț de depozit în care se găsește un număr de lucrări care sînt în afara spațiului nostru.

Mireea Croitoru

muzică

m

Simbolismul poetic al lui Messiaen, aceste „săbii de foc, stele izbutind, aceste fluviu de lavă albastră-portocalie, aceste planete de peruzea, violele, rodile unor arborescente plectrosc”, cum își numea chiar compozitorul „virtuțile de mine” ; limbajul său înconfundabil prin modulul cu transpoziție limitată și ritmurile non-retrogradabile, spectrele armonice rafinate, ritmurile aduse la esența lor temporală, toate acestea constituie punctul de plecare și nota determinantă a recitalului lui Adrian Tomescu. În cadrul ciclului Panoramă XX, tînărul pianist a apropiat câteva nuce inrudite prin sensibilitate debutantă (sensibilitate, nu structură), prezentînd, după „Modurile de valori și intensități”, alte experimentări ale rezonanțelor și ritmurilor microcosmice : „Naturalia” de Costin Cazaban, „Treți ipostaze ale mării” de Valentin Petculescu, „Concentrice” de Fred Popovici, (construite în patologia discontinuității, prin pulverizarea unui citil din foloclorul lăutăresc și exploatarea radiatilor sale timbrale), „Cărcăciere” de Henri Pousseur, și, într-o linie a retoricii mai dramatice, „Jocul tasterelor” de Ștefan Niculescu și două prime audiții ale cehilor Karel Reiner și Ladislav Kubik. Planul, se spune, este un instrument perimat în epoca sonorității, pe care le-am numi „introceptive”, în lumea conexiunilor emoționale, a exploziilor

Sonorități „introceptive”

timbrale, și totuși Adrian Tomescu ne-a convins prin supțetea naturală a sunetului, prin savanta foloare a pedalei în contrapunctul duratelor, prin lucida dozare a intensităților. Organizarea fonică în funcție de analogii care aparțin în principiu universului interior au făcut din recitalul lui Adrian Tomescu o linie deschisă, „în mișcare”, la care ascultătorii să poată participa, conținîndu-l, ca un fizician care compară și suprapune trajectorii de particule.

La Ateneu, pianista Maria Candea-lero, în luptă cu tentațiile mozartiene ale Concertului nr. 3 pentru pian și orchestră de Beethoven, a demonstrat acești modulare interioră a sunetului, evitînd orice exces de temperamentalitate, conținînd materialul tematic cu dezvoltînd, Parafrazîndu-l pe Unamuno, cu al său diction „cel mai bun roman e un poem”, cu pețea spune : „cel mai bun concert clasic sînt pentru pian e o sonată” — particulatizate la construcției pe care Maria Candea-lero a făcut-o în permanență similită. Îndosebi acel Rondo-Sonată al finalului a prilejuit un strălucitor dialog, suba-refren antrenînd și orchestra (sem bașeta lui Mircea Basarab) la neașteptate luminozități.

Greta Tartler

Atelier literar postea redacției

DIANA BARBU: Versurile nu aduc lucruri noi; ele rămân mai degrabă niște compuneri de bunăvoință și efort, red. „fante”, lipsite de însemnătate. În „Scrisori indecifrabile”. Prozele, încă neconcluzive, medienizează periferic (romantism și cam dulceag) fără un aport semnificativ în substanța epică sau în expresie.

N.A. VEST: Dintre poezii, „Cintec” și „Orfeu către Euridice”. Dintre parodii, „Dialog”, „Numărătoarea”, „Moartea”, „Citind”, „Pleticosa”. Cum ziccoam, însă (parcă), sinte autori care nu merită ostentarea unei parodii, intrucît se paradiază singuri deobicei, sau în cel mai bun caz, nici un există...

C. BUNIA: Oarecare îndeminare în versificație, dar „materia” poetică (elemente folklorice, ecouri din poezia convențional-traditionalistă etc.) nu se organizează convingător coerenți, nu reușește să spună un sens, unei viziuni convingente, personale, parada sonoră a vorbelor (adesea, haotică, întâmplătoare, determinată de obligații prozodice).

D. BORCEA: În ansamblu, paginile par mai îngrijite, mai atent lucrate, mai dense oarecum. Mai cu seamă, la un nivel „avrem”, „Confuzie între suflet și trup”, „Revelație în miezul ființei”.

T.C.R.: Interesante, și acum, paginile dv., dar anculată pare și mai mult pe o linie de extravagantă ostentativă, care nu duce spre marea literatură (el, cel mult, spre ceea ce s-ar putea numi „curiozități de istorie literară”). Sperăm că va scrie și supra poeziei latine, de care ne amintim, să aibă răsfingeri mai adânci. Până atunci, de menționat: „Zeul ocrotitorul căminului”, „În flece an cu oezia pri-

mei ninsori”. „Un pic de romantism”, precum și o variantă (parcă ceva mai bună) a „Jurnalului unui caporal”.

L.FIMBUS: Versurile sint din nou pe variante improvizate grabite, printră picătură, în general neinspirate, confuze, fără nerv și respirație. Citeva ies oarecum din acest plan, fără a ajunge, însă, la un rezultat rotund („Insomni”, „Autoportret I”, „Înaintare”, „Toamnă”). Piesa e un lucru subred, impropriat, o improvizație intruzivă, facilă, din care se vede că autorul s-a apucat de scris înaintea...

L. MORARU: Două pagini frumoase, „Atit de simplu”, „Asimetrie”.

PROF. ȘT. B.: Tinărul dv. discipol e într-adevăr o bună promisiune, în contul căreia ne putem alina și noi speranțele. Cele mai multe pagini așteptă, fără îndolală, nu numai talen-

tul, dar și o orientare clară, serioasă, diligentă, ceea ce, desigur, înseamnă tot atâtea garanții prețioase pentru evoluția sa. Iată câteva din cele mai bune poezii: „Mogănit”, „Întreacere”, „Inocență veșică”, „Poc aprin”, „În iglu”, „Caut”, „Nu vorbe”, etc. Ne rămâne să vă felicităm pentru „mina bună” și să vă mulțumim pentru mesajul dv. și pentru înțelegerea mijlocilor.

FELICIA: Tot pagini de joacă, de încercare a cuvintelor, de însemnări de jurnal etc., adică, în general, lucruri care „cochetă” cu poezia, o anuntă, o schițează, dar nu o duc până la structură, până la efortul concentrat de creație, până la performanța profesională. E o formulă comodă, diletantă (și nițel îndolentă, desigur...) din care nu voați să scutați o țoță și nu vă răziți dispus să o faceți. E adăvărat, această perioadă, dedicată pregătirilor pentru „marele examen”, nu e tocmai potrivită unor astfel de eforturi pe planul creației. Într-o linie mai interesantă pagini de-acum: „Ideal”, „Factor comun”, „Orgoliu”, „Dragi tineri”, „Atita tot”, „Nomadism” etc. Rămânem în așteptare.

D. STĂNEASA: Bunele impresii inițiale se confirmă: două proze bine făcute, cu toată fidelitatea și obedița față de stilul de stil clasic (nițel învechit) cu marea siguranță și curățenie, cu un blând patriarhal spirit de observație și o discretă, înșușată propensie a naturalității etc. Premise importante pentru un demers și mai deciziv, și mai curajos și mai proză mai aproape de nervul și performanțele contemporane. (Finalul la „Arheologie” e, cumva, în plus, o colecție de pansuri de o certă banalitate).

Geo Dumitrescu
N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

Caut
Cafeaua s-a evaporat
în privirile mele
Gindul și-o întina rădăcinile
într-o carte de versuri
Am absoț
hoinărit în cuvinte
pe drum plin de cuvinte
înflorite de cuvinte
Cu dicționarul sub furcă
oxigen pentru adică
om sîrit și azi
în opa subconștientului
să mă explorez...
Noaptea se zbate
cu coastele frînă
de genunchiul meu
Sînt sodic cu somnul
nesituros de cuvinte
Hăimind...

Trunchi
Răsucind sfredele
în lemn negru
în borda
ochii cit topa
și răzund.
Dalta curbă
erudind conturul
în dreptul sinilor

Vie culeasă de soare
Vie culeasă de soare
de soare
de lumini.
Ca o barcă
prin văzduh,
luna,
se gudură-n ape...

Cintec pentru Întoarcerea bujbei
Cînd se întoarce lubta
în oraș
Cosele cresc mai înalte
Și mil de antene înfloresc
Cînd se întoarce lubta
în oraș
Boliții autostrăzii cîntă
în percut
Statulele tremură
De nerăbdare
Tonametele tac
Numai glasul său

Amplificat de sute de difuzoare
Se aude
lar eu stau
La marginea orașului
În cămășă albă de mire
Fluturînd ca un steag
De pace
Între noi.

CORNEL ILESCU
și lăță ideea că rîde.
Apoi palma
netezind cu degetele
grupule
cînd cite cinci
pîntecul plod.

REMUS ROCA
Zăresc țărani
în corul cel lung și mar
al cerului.

OVIDIU FLORENTIN
Zăresc țărani
în corul cel lung și mar
al cerului.

VICORICA IONESCU
Într-o noapte
de soare
de lumini.

Viata
Viata-i un călător clandestin
printre resturile unor
duminici,
e o balanță între noi
și aerul dus de nisipuri,
dincolo nu-i un drum
pe care vom aștepta cațifeaua
neagră a nopții!

RODICA POPEL
Aici trece cineva pașimii
gudurîndu-se lîngă porți.

CONCRET
Omul acela,
de la etajul dol
se uită de câteva minute
la cer.
Nu e vală să vă uitați de mult
la cer
cîmul de la etajul dol,
la etajul dol stau și eu
și mi s-a întimplat
uifîndu-mă la cer
și mi s-a înfrîntă
de amintirea unei mingierii
să uit
că cer nu există
și să plîng
concret
cu capul întors spre
el
ca să amintirea unei
mingierii.

LORENA PAVLAN
Toamnă
„Cerul acesta-l otrăvit
de-o cupercă de nor,
mi-am spus.
„De-aici lipsesc 50 de grame de zbor
145 milimetri de albastru
și foaie verde”
Si-am adormit.
A doua zi, copaci,
pirjăliți cu felul,
au murit.
Balta-ncovalit
— un tuc istovit —
spune răgușit:
„Respectați norma
de protecție a visului”

IRINA EFTIMESCU
Măcar, în noiembrie 1980, la Timișoara, a avut loc sedința de analiză a activității revistei „Orizont” și „Knijevni Jivot”, desfășurată pe o durată de trei ani.

Artă și istorie

Urmare din pag. 8-9

filosof și poezie, se reprezintă simbolul regalității lui Benin (Nigeria) și este recunoscută pentru statură artistică la populația yoruba. Tronul regal din Karaga, existent la Linden Museum (Stuttgart) este, de asemenea, un simbol alie și de o deosebită importanță pentru creația populară Tanzanie. Capul regelui sultan Kartan (Ghana), extrădit din dar par și înalt, 1,3 kg, creează de excepție a planului negru, se află într-o colecție particulară din capitala braziliană. Vechi mătase însoțită de o dărușă bărbantă și dege, pășun — în vază și însoțită de podanță mătase se găsește la Muzeul Terpenburg din Belgia la Rieberg Museum din Zurich sau în diferite colecții particulare ca Heller (New York), Waince (London) etc. Scuturile prin violență sau prin alie mătase, crea pean oneste, de la cea ce ține rădăcinile de artă africană în dar țară și peșterii unor țări vest-europene sau cum însoțită de mătase și șemecă a mătase de africani sau însoțită de mătase și bunătățile unor mătase occidentale.

De : Corie este unul din simbolurile trecătoare de mătase și însoțită de Africa. Crea scuturilor (însoțită mătase) — a dărușă grănoasă și mătase cum sau sau însoțită de artă sau devenit țărani, e explicativă simplă pentru sindrulații și de mătase de la lumii de art. Privind sîndurile acestea „biestinate case”, sîndurile galbene lungi și roșii, crea sîndurile ce-au ajuns și în soț mătase și pe sîndurile sîndurilor. Dar dacă în acest fel se ajunge un „poteriu” dar alți sînduri, sau „supra-terru” iar alți „sub-terru”, nu-i care mai mult decît normală, mai mult decît justifiată crearea acestora din urmă de la sîndurile în efortul lor spre progres? de a fi ajutat economic, cultural, social? Evident că da. Si evident că satisfacerea mătasei parțială dar adăvărată a unei asemenea creeri ar face mai puțin frînțoșă lumea în care trăim, ar diminua acel sentiment de frustrare care stăpînește o mare parte a globului și care nu este de natură să stimuleze înțelegerea și prietenia între popoare.

PREZENȚE SCRITORICEȘTI

Analiza revistelor „Orizont” și „Knijevni Jivot”

Microuri, în noiembrie 1980, la Timișoara, a avut loc sedința de analiză a activității revistei „Orizont” și „Knijevni Jivot”, desfășurată pe o durată de trei ani.

Conducerea colectivă a Uniunii scriitorilor, secretari asociațiilor de scriitori, redactorii și comitetul de conducere al revistelor „Orizont” și „Knijevni Jivot”, au participat la sedința de analiză a activității revistelor „Orizont” și „Knijevni Jivot”, desfășurată pe o durată de trei ani.

În încheierea lucrărilor, au luat cuvîntul tovarășii Augustina Anca și Iordache Maria. Sedința de analiză, care s-a desfășurat într-un spirit de prietenie și înțelegere, a avut ca rezultat concluzii și recomandări eficiente și constructive pentru activitatea de viitor a celor două reviste timișorene, au fost conștute în succesiune, de vicepreședinții Uniunii scriitorilor.

În după-amiaza acesleia zile, scriitorii oaspeți și unii membri ai Asociației scriitorilor din Timișoara s-au deplasat în localitatea Buziaș, în vederea prezidenției Comitetului județean de cultură și educație socialistă și unde au fost înțimînțate de primarul orașului, Emil Brăndușani. După ce au fost vizitate unele puncte ale instalațiilor balneare, la Casa de cultură a orașului a avut loc o întîlnire cu cititorii, în cadrul căreia au susținut un recital de poezie din operele proprii sau au răspuns la întrebările pasionanților de literatură, scriitorii: Gheorghe Anca, Nilas Bauer, Constantin Chiriță, Gabriel Dumitrescu, Blavoslav Gvodenovici, Ion Babasa, Traian Ionescu, Draga Maricani, Cornel Popescu, Coralia Sturzu, Mircea Tomuș, Valeria Tudor, Damian Ureche, Ion Vellean, Vasile Verșevici. Prezentarea scriitorilor a fost făcută de Anghel Dumbrăveanu, secretarul Asociației scriitorilor din Timișoara.

Joi, 26 noiembrie 1980, scriitorii au vizitat expoziția permanentă a realizărilor economiei județului Timiș, expresie copleșitoare a tuturor producătorilor industriei acestui județ, revindind capacitățile creatoare, de invenție și de inovație tehnice, culturale și științifice, germani, sîrbi, maghiari și de alte naționalități, în beneficiul economiei noastre naționale și cu superlativă audiență la piața internațională.

Scriitorii au fost, apoi, oaspeții întreprinderii „Electrolan”, unde au fost primii de directori, întreprinderii a mătase. După un expozit al acestuia cu privire la specificul realizărilor întreprinderii și după ce s-a răspuns la întrebările celor prezenți, scriitorii au vizitat expoziția permanentă și citeva scînteii în funcțiune.

Acțiunea de la Timișoara s-a înscris în planul general de analiză și documentare al Uniunii scriitorilor, cu rezultate dintre cele mai prețioase, răspunzîndu-se astfel, operativ, indicțiilor conducerii superioare de partid.

CONCURS de scenarii cinematografice

Pentru asigurarea unui portofoliu de scenarii cu un bogat conținut de idei, cuprinzînd o largă arărie tematică, necesar dezvoltării producției naționale de filme, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, împreună cu Asociația de scenarii, organizează un concurs pentru scenarii de filme artistice de lung metraj, cu următoarea tematică:

MOMENTE DIN ISTORIA MIȘCĂRII COMUNISTE ȘI MUNCĂTOREȘTI DIN ROMÂNIA
1. Crearea, în anul 1944, a Partidului Social-Democrat al muncitorilor din România; rolul clasei muncitorești în viața social-politică a României.
2. Crearea Uniunii Tineretului Comunist din România (1927).
3. Lupta P.C.R. împotriva exploatării buržoaziei și a reacțiilor și fascismului, pentru apărarea intereselor naționale ale poporului nostru în anii ilegalității.
4. Pregătirea insurecției de la 23 August 1944, participarea maselor populare la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiliberălistă.
5. Lupta comunistilor, a maselor populare, pentru cucerirea puterii politice (6 martie 1945 — 30 decembrie 1947).

MOMENTE DIN LUPTA POPORULUI ROMÂN PENTRU INDEPENDENȚĂ, UNITATE NAȚIONALĂ ȘI DREPTATE SOCIALĂ
1. Întemeierea și lupta pentru neatrănare a voievozadelor conduse de Gelu, Glad și Menemur.
2. Bătălia de la Posada, începutul luptelor pentru apărarea independenței și ființei naționale.
3. Răscoala populară condusă de Horea, Cloșca și Crișan.
4. Unirea Principatelor Române sub Alexandru Ioan Cuza.

FILME DE ACTUALITATE
1. Afirmarea în viața socială a mentalității înaintate, muncitorești, a spiritului revoluționar. Munca, terenul pe care se formează trăsăturile omului nou și în care se exprimă plin și valoros socialul și etic.
2. Comunistii în fruntea luptei pentru promovarea nouului în conștiința socială, pentru dezvoltarea multilaterală a societății socialiste românești.
3. Adîncirea și perfecționarea democrației socialiste, asumarea conștientă de către oamenii muncii a răspunderii ce le revin în exercitarea drepturilor și dăruirilor lor în cadrul or-

ganizărilor democrației socialiste românești.
4. Principiile etice și eticilor socialiste în acțiune. Portretul de om și alieră comunistă, exprimînd afirmarea vigetății, în anul nou, a exigențelor omului nou și al eticilor socialiste.
5. Procesiile inovatoare, economico-sociale, specifice etapei actuale de dezvoltare a societății contemporane, vizînd din înțeles realizările pe care acestea le determină în economie și destinație ale oamenilor muncii din agricultură.
6. Implicarea militantă, contribuția intelectuală la dezvoltarea și progresul societății socialiste românești: Știința și tehnica, arta și cultura, teren de afirmare a creativității românești, contribuție de valoare la efortul de largire a granițelor cunoștințelor umane.
7. Legarea din ea în ce mai strînsă a procesului de învățămînt cu viața, cu producția. Efectele formative și educative ale integrării școlii cu producția asupra pregătirii pentru muncă a tineretului.
8. Eforturile minerilor de a contribui la asigurarea bazei energetice a țării.
9. Rolul în continuă creștere al femeii în societatea noastră socialistă; încrederea tot mai

gărită pe care societatea noastră o acordă femeilor, la toate etapele vieții economice și sociale. Promovarea femeilor în muncă de răspundere, contribuția lor la progresul economic, științific-cultural și social.
10. Familia și rolul acesteia ca celulă de bază a societății noastre. Rolul familiei în formarea tinerilor generații pentru muncă și viață.

FILME PENTRU COPII ȘI TINEREȚI
1. Influența bolșevicilor a muncitorilor în formarea tineretului prin muncă și pentru muncă.
2. Opțiunea pentru marile adevăruri ale societății noastre, a tinerilor proveniți din toate păturile și clasele sociale; demitizarea falselor valori, expresia a muncitorilor tineri și a eroilor, preluate necritice, ale altor moduri de viață.
3. Viața, munca și preocupările tinerilor pe șantierul național al construcției socialiste.
4. Viața, munca și preocupările tinerilor în școlile de toate gradele.
5. Adaptarea liberă sau ecranizarea unor basme populare sau de autori clasici.

COMEDI ȘI FILME MUZICALE
1. Satisfacerea unor mentalități și atitudini care se mai întîlnesc în societatea noastră, cum ar fi: spiritul retrograd, incapacitatea la nou, tentația ostentativă fără muncă, carismatism, favoritismul, individualismul, înfatuarea, ignoranța îndatoririlor și normelor de conviețuire socială.
2. Comedii și filme muzicale din viața tinerilor în fabrică, pe ogoare, în taberele de odihnă și vacanță.
3. Comedii și filme muzicale inspirate din literatura noastră clasică și contemporană, reprezentînd ecranizări sau adaptări libere.

FILME DE ACȚIUNE
1. Figuri de erol populari, luptători pentru libertate și dreptate socială în timpul regimului exploatare.
2. Lupta organizată de securitate pentru apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului.
3. Lucrătorul de miliție, apărător al ordinii și legalității socialiste.
Concursul este deschis atît scriitorilor de profesie cit și celorlalți categorii de oameni ai muncii. Lucrările, cuprînzînd 50-70 pagini dactilografate, vor fi expediate ne adresa Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Piața Științei nr. 1, București, etajul II, camera 884, cu mențiunea „Pentru concursul de scenarii”, pînă la data de 25 februarie 1981, data postării. Lucrările nu vor fi semnate. Ele vor purta un motto și vor fi însoțite de un plic închis, prevăzută cu același motto, în care se va introduce numele și adresa autorului.
Cele mai valoroase lucrări, selectate de juriul constituit în acest scop, vor fi premiate și exhibate în vederea valorificării lor cinematografice.

Aspirații defulate

bătrîna crancăntoasă de vineri și de duminică ne-a oferit, săptămîna trecută, o mostră de cavalerism, de curaj literar și de consecvență. Încercînd să se apibă, pe care împreună cu priintul consort de Lădești a făcut-o vreme îndelungată fascinatul de notație, Constantin Dumitrescu, că dăci la Codreanu („Spune-mi cu cine te așturi, ca să-ți spun cine ești”) zice un proverb românesc, prinsă de în flăcăr-delct, propagandistă cu cotodăcăt graselat, nuind, cu fiecare țrăz cîte o gogorîșă pestilantă; se izbîva în felul următor:

1) Că domnia sa nu face doază scriitorilor, că le comentează opera, și atit.
2) Căteia lui Constantin Dumitrescu a apărut la o editură franceză, liberă să publice ce dorește și că domnia sa, Monica adică, n-a făcut decît să o recenzeze.
3) Se miră că săptămîna vine cu dezvoltările după 6 luni de zile, de cînd s-a făcut, desupra „Cetate totală” o masă rotundă. Probabil, mai spune gîlfit (dar nu numai pentru motive de vîrstă) că „securitatea din România” de-abia acum a descoperit cazul și vrea să facă o „diversivă”.
4) Exact ca în cazul zicalii „Hotul strigă: prîndit hotul”, candida Monica devine agresivă, amenințînd, cu tipul disperatului, că dacă lucrurile se vor repeta, ea va dovedi căi legionarii au postură de răspundere în România. Ca și cum ar zice: „Vedeți că aintem chit? Să ne înțelegem frățește, prin urmare, oameni sîntem!”
5) „Căndoașă depozitit aceste în execrabile reortire (surprinzător pozitivă dintr-un spațiu geografic cu altele de oameni) vrem să facem următoarele precizări, în ordinea punctelor mai sus notate:

1) Nu face doază scriitorilor? N-o interesează decît opera lor? Dar să-i vedem, sîntar, volumul de autor „unum libri” la cel 60 de ani, și acesă mîzră adunătură tipografică e sîndură (din petece și eloubr subntrita intelectual). Unde sînt, care și Romînoște al partenerului (fostul „camarad”) Untaru, după cum se știe este alică din „fiso politică” Argeșii, Călinescu, Vlaicu, Bogza, Iorgu Iordan etc. sînt comentarii sub acest aspect și nezati violenți. Opera lor este ignorată pe motivul că „s-au dat cu comunistii”. Dar, ca un făcut, gafele se prind, ca în serie, parcă spre a-și combate nefericita conștientă, urmînd imediat după ea la microfon, carabinieri lîrunca, ocupîndu-se de modul în care a fost sîndurit la noi cîntecul lui Sadoveanu, fi trage o delatiune ce dovedește pierderea oricărui măsuri: Sadoveanu, cel cîrăia înscrisit sau pe cîrăia înscris public, ar fi fost înrețatit fasciștilor. Si oribiul individ, care ar fi trebuit țicem noi, ca românii să aducă, în fața microfonului ce-l hră-

nește pe el și „sublimă” jumătate, un omagiu unuia din marii scriitori și vescului, se dedă la pomegria lui. Lamentabilă poziție, odioasă și deosebită figură de mercenar. Dar, probabil, așa se cîștigă o pline! Cu pretul mîrdărit și trădării a tot ceea ce, pentru poporul din care a făcut parte, este mai sînt.

2) Tandemul Monica Lovinescu-Ierunca s-a trezorit așa, fără să știe sînt și ea „Cetate totală” la „Beșit”? Dar stînci memoria s_părit-o total pe jalnică cirotăse. În primul rînd că, în repetate îndurări (la nevoie îl putem forțiza datele existente) lui Ierunca și alteleșilor la Fașă și Ierunca, sînt cu țrăz apărut din desoperitului lui C. Dumitrescu. El era prezentat ca o „găselniță”, ca o descoperire epocă la celor doi soi norocoși care au recomandat grabit în efectoriului parizienă rezultat, senzațional, al înfectoriului lor: Constantin Dumitrescu și Cetate totală. Cum se vede, în fine, amăzina nu ține de Cronica și nițel de Doinici sau de Ceres. Si prinși la mare înghesușă, cei doi magnifici ventrili și Tesler și amiteșilor și Actualității culturale se fac că plouă și se retrag strategic, sub sura „Istoria”. E-l au înscris Doamne fereste! Editura cu pricina care vine, în-a tipărit pe Dumitrescu-Zăpădă, înscris de vrei s-o căuțati, este a editurii „Sesit”. Halal consecvență, halal curaj! Ce va fi din, după această depozitit autorul Cetății totale? Ori s-au înteleș... camaraderie, ce sînduri! Spectacul colui ni se pare, oricum deplăribil. Caracter, nu glumă!

3) Cuplul M.L. — V.I. a vorbit despre Cetate totală acum 6 luni? Aici nu mai e o „defecțiune de memorie”, ci minucună sîndurită. La nevoie, lărgiți putem să le scriăm celor doi mercenari fantomari (dar e știu bine acest lucru) cu documentele pe masă, că, numai cu o lună în urmă, domniile lor citeau pe nerăușitate, cu o voluptate apăsătoare, săptămîna de săptămîni, fragmente din nouștele fostului gardist de la Călinești, însoțite de un volum de 100 de pagini, de fictează dată, un adevărat emcomion. Cred că nu exagerez dacă afirm că nu există autor din cultura română (inclusiv Eminescu sau Caragiale) care să se fi bucurat de un asemenea privilegiu ca Dumitrescu-Zăpădă. El ar duca cum rezultă din emistionu. Monică Lovinescu și ale bravului secundant, o culme a spiritualității, nu numai românești, ba chiar universal, superior lui Marx, Zinoviev etc. un „nec plus ultra”. Nu se pare că acest zgomot, deosebit apăsător, demont, făcut unui „criminal legionar este de la sine gîlitor? Nu cumva, stăm și ne întrebăm, vechi apărători și aspirații ale „camaradului” Untaru s-au defulat, în sfîrșit divulgîndu-și adevăratele poziții?

Petre Musăț, profesor, București

Symposion transilvănean

Urmare din pag. 1

gular în pictura românească contemporană. Au fost apoi versurile lui Nichita Stănescu, admirabil comentarii lirice ale celor văzute și simțite în sala expoziției, neîncetătoare la ora vernisajului. Cuvîntul poetic s-a spus pe sine și a „pînă” tablourile, într-o perfectă simetrie, dar de preț pe care publicul l-a primit cu o bucurie simplă, cu înțelegere ușor de citit în graul privitorilor. Așa cum au fost primite și poeziile lui Gheorghe Pîtuș, Mircea Micu, Victor Felea, Mariana Bojan, Doina Cetea, Teohar Mîhadăș, Ion Nola, Horia Băveanu, Nechita Irimie, Petre Bucea, Mircea Valda, prezențe de marcă la acesă manifestare culturală de excepție, din cadrul „Decadei culturii elușene”. După ce actorii Ion Camilur și Anton Tauf au recitat superb versuri memorabile, s-a auzit „glasul” atit de omeneș

teană a eroului apare ca un sordid loc de pînă „din fundul unui canal (vezi poemul omonim)”. Si iată însăși „ființa precară”, subiectul, cu totul în puterea Treceții și „somid-n”, de data acesă, el, într-o exasperată pornire, să amintim gîndurile Treceții, împreună cu Asociația de scenarii, organizată un concurs pentru scenarii de filme artistice de lung metraj, cu următoarea tematică:

MOMENTE DIN ISTORIA MIȘCĂRII COMUNISTE ȘI MUNCĂTOREȘTI DIN ROMÂNIA
1. Crearea, în anul 1944, a Partidului Social-Democrat al muncitorilor din România; rolul clasei muncitorești în viața social-politică a României.
2. Crearea Uniunii Tineretului Comunist din România (1927).
3. Lupta P.C.R. împotriva exploatării buržoaziei și a reacțiilor și fascismului, pentru apărarea intereselor naționale ale poporului nostru în anii ilegalității.
4. Pregătirea insurecției de la 23 August 1944, participarea maselor populare la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiliberălistă.
5. Lupta comunistilor, a maselor populare, pentru cucerirea puterii politice (6 martie 1945 — 30 decembrie 1947).

MOMENTE DIN LUPTA POPORULUI ROMÂN PENTRU INDEPENDENȚĂ, UNITATE NAȚIONALĂ ȘI DREPTATE SOCIALĂ
1. Întemeierea și lupta pentru neatrănare a voievozadelor conduse de Gelu, Glad și Menemur.
2. Bătălia de la Posada, începutul luptelor pentru apărarea independenței și ființei naționale.
3. Răscoala populară condusă de Horea, Cloșca și Crișan.
4. Unirea Principatelor Române sub Alexandru Ioan Cuza.

FILME DE ACTUALITATE
1. Afirmarea în viața socială a mentalității înaintate, muncitorești, a spiritului revoluționar. Munca, terenul pe care se formează trăsăturile omului nou și în care se exprimă plin și valoros socialul și etic.
2. Comunistii în fruntea luptei pentru promovarea nouului în conștiința socială, pentru dezvoltarea multilaterală a societății socialiste românești.
3. Adîncirea și perfecționarea democrației socialiste, asumarea conștientă de către oamenii muncii a răspunderii ce le revin în exercitarea drepturilor și dăruirilor lor în cadrul or-

Sadoveanu în limba ucraineană

În ultimele trei decenii opera lui Mihail Sadoveanu poate fi considerată deosebit de familiară publicului cititor din U.R.S.S., datorită numeroaselor traduceri...

Concomitent cu apariția volumului omagial, aceeași editură din Kiev a publicat într-un tiraj de 12.000 exemplare monografia Mihail Sadoveanu...

Stelian Gruia

Statornicia trecerii

Am arătat cu un alt prilej în "Omar Lara" și împlinirea unui vechi neimplinit...

Într-o vârstă și moarte, fiind și neant și viață. Cu toate acestea, dulcea vultură descendentă...

Victor Ivanovici

● ÎMPLENIREA a 100 de ani de la nașterea lui Mihail Sadoveanu a fost marcată la Moscova...

● CENTENARIUL nașterii marilor clasici români Mihail Sadoveanu și Tudor Arghezi...

● LA UNIVERSITATEA din Lublana a avut loc o seară dedicată împlinirii a 100 de ani de la nașterea...

● "SCRIERI EZOVITE DIN ANCIUL VIETH POPORILE" este titlul articolului publicat de Anke Pfister...

● POSTUL NATIONAL Italian de televiziune I a transmis un mesaj...

● COMEMORAREA a fost marcată în Finlanda prin publicarea...

● ÎN PRINCIPALIE ziare maghiare se comemorează împlinirea...

● ZILELE MUZICII ROMÂNȘTI ÎN BULGARIA. Într-o decorație...

● EXPOZITIE DE ARTĂ POPULARĂ ROMÂNESCĂ ÎN S.C.A.L. În decembrie...

● "LAD TEPES" ÎN CANADA. Sub egida asociației...

● EXPOZITIE ROMÂNESCĂ DE ARTĂ PLASTICĂ. În cadrul...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● CALATORIE ÎN VESTUL CHINEI de Edgar Snow...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

LITERATURA ROMÂNĂ ÎN LUME

ISMAIL KADARE Copilaria

Copilaria mea, cu degete pătate de cearcăla. Dangățul stins, dimineața...

Conținut după o minge din cirpe colorate. Din cirpele de așă...

DHORI QIRJAZI Calărețul de bronz

Meru în scări, ca la paradă. În spadă cer-ntreg îl ții...

Meru vel alerga-n primejdi. Oriunde trimbiți te-or chema...

ÎN VECI DE VEI PE AI TĂI UMERI. Petale albe vor cădea...

SHEFQI KARADAKU Epilog Intim

Ai venit de departe pentru a-mi risipi singurătatea...

REVISTA STRĂINĂ

● PREMIUL "MENELOS LUDEMIS", acordat de fundația...

● LA BEIJING a fost organizată o săptămână a cinematografului...

● CENTENARIUL APOLINAIRE este marcat în capitala...

● ÎN CĂRĂRE MAI ÎNDOAPTĂRILE CULTURII AU DRALU...

● CALATORIE ÎN VESTUL CHINEI de Edgar Snow...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

● ÎNTE UNIVERȘITATE "Chiri și Metodiu" din Veliko Tarnovo...

Inima mea se leagănă așa cum se leagănă, duioasă, amintirea ta...

Dacă ai venit, rămii. Am să te păstrez eu tot ce mi-ai adus, iubito...

FATOS ARAPI Luptătorului

Nai cel ajuns la douăzeci de ani. Vedea-vom, poate, libertatea-n față...

Noi vitejii îi suridem azi. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

De-aceia noi, vieții îi suridem. Ca primelor iubiri...

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunțelată, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Teodor Balș (secretar responsabil de redacție)

Continuare în pag. 7-a

Continuare în pag. 7-a

SPORT Minereu pentru infern

● Vestile proaste-mi sosesc totdeauna la țanc și eu le amin peveste, sperind în jocul secerii...

Fănuș Neagu

RPDACTIA: București, Piața Școlii Nr. 1, tel. 17 32 09. ADMINISTRATIA: Cătea Victoriei Nr. 115, tel. 50 71 86. ARONAMENTELE: 3 luni - 13 lei; 6 luni - 26 lei; 1 an - 52 lei. Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC "CASA ȘCINTEII".